

Kraków 19.10.2017

Forum WTZ Małopolska
fwtzm@inteia.pl

**Opinia przedstawicieli Warsztatów Terapii Zajęciowej Województwa
Małopolskiego współpracujących w ramach inicjatywy
„FORUM WTZ – MAŁOPOLSKA” na temat projektu ustawy z dnia 29
września 2017r o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw.**

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 777, 935 i 1428) wprowadza się następujące zmiany:

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Warsztat w zakresie realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 ma prawo do przetwarzania danych osobowych uczestników warsztatu:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) wiek,
- 3) nr PESEL,
- 4) stopień niepełnosprawności i symbol przyczyny niepełnosprawności,
- 5) dane kontaktowe.

Uważamy, że katalog wskazanych danych osobowych, którymi może dysponować Warsztat jest zbyt wąski. Konieczność uzyskania dodatkowych danych (w tym danych wrażliwych) np.; dotyczących stanu zdrowia, poziomu funkcjonowania psycho-społecznego, opinii psychologicznych, danych medycznych –jest niezbędna do zdiagnozowania potrzeb uczestnika oraz stworzenia indywidualnego programu rehabilitacji. Ograniczenie tego katalogu danych może sparaliżować działalność rehabilitacyjną WTZ.

Proponujemy poszerzenie katalogu danych o dane dotyczące stanu zdrowia, sytuacji prawnej, bytowej, ekonomicznej oraz dane kontaktowe członków rodziny i opiekunów prawnych

c) w ust. 3 wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Terapię realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, sporządzanego przez zespół do spraw opracowania i oceny indywidualnego programu rehabilitacji, zwany dalej „zespołem”, w którym określa się:”;

W naszej ocenie zmiana nazewnictwa na „Zespół do spraw opracowywania i oceny indywidualnego programu rehabilitacji (IPR) zwany dalej „zespołem” wprowadzi niejasności, powoduje konieczność zmiany w wielu dokumentach, a co za tym idzie generuje koszty nie wnosząc przy tym żadnej merytorycznej wartości.

Postulujemy o zachowanie dotychczasowej nazwy Rady Programowej WTZ.

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a-3d w brzmieniu:

„3a. Na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji uczestnik warsztatu może brać udział w:

- 1) nieodpłatnych praktykach zawodowych u pracodawcy, w tym w spółdzielni socjalnej, w wymiarze do 15 godzin tygodniowo przez okres do trzech miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy,
- 2) stażu aktywizacyjnym u pracodawcy, w tym w spółdzielni socjalnej, w wymiarze do 30 godzin tygodniowo przez okres do trzech miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy - odbywających się na podstawie umowy zawartej przez jednostkę prowadzącą warsztat z pracodawcą bądź innym organizatorem praktyk zawodowych lub stażu aktywizacyjnego.

3b. Uczestnik warsztatu może wziąć udział w praktykach zawodowych lub stażu aktywizacyjnym u tego samego pracodawcy jednokrotnie, maksymalnie trzykrotnie w przypadku pozytywnego stanowiska zespołu w tym zakresie.

3c. W praktykach zawodowych lub stażach aktywizacyjnych nie może brać udziału jednocześnie więcej niż 50% uczestników warsztatu.

3d. Do czasu trwania zajęć w warsztacie wlicza się udział w praktykach zawodowych lub stażach aktywizacyjnych.”;

Wnioskujemy o uszczegółowienie zasad organizacji praktyk i stażów, poziomu odpowiedzialności za uczestnika oraz wskazania finansowania dodatkowych kosztów tych rozwiązań (szkolenie bhp, delegacje pracowników lub zatrudnienie asystentów dla potrzeb uczestników realizujących praktykę i staż).

Postulujemy również o wydłużenie okresu praktyk i staży do 12 miesięcy.

2. Osoba niepełnosprawna składa wniosek w sprawie uczestnictwa w warsztacie do powiatowego centrum pomocy rodzinie, funkcjonującego w powiecie, w którym został utworzony warsztat.

Wnioskujemy o utrzymanie w mocy dotychczasowych procedur kwalifikacji kandydatów do uczestnictwa w WTZ z dodaniem ostatniego etapu tej procedury tj. wydanie decyzji o przyjęciu przez Starostę. Będzie to bardziej optymalne dla wszystkich stron zarówno pod względem finansowym jak i merytorycznym.

Równocześnie popieramy pomysł prowadzenia przez PCPR-y centralnych list kandydatów, wolnych miejsc na Warsztatach oraz pracodawców zainteresowanych współpracą z Warsztatami

3. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby niepełnosprawnej;
- 2) wiek;
- 3) stopień niepełnosprawności i symbol przyczyny niepełnosprawności;
- 4) adres zamieszkania;
- 5) numer telefonu oraz adres e-mail, w przypadku korzystania;
- 6) informacje o przebiegu edukacji oraz udziale w innych placówkach wsparcia.

4. Do wniosku dołącza się:

- 1) kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- 2) kopie innych dokumentów, w przypadku ich posiadania, potwierdzających predyspozycje społeczno-zawodowe umożliwiające realizację celu warsztatu określonego w art. 10a

ust. 1.

Katalog dokumentów i dostępnych PCPR danych jest większy niż ten, którymi może dysponować WTZ. Widzimy w tym zapisie sprzeczność.

Art. 10ad. 1. Warsztat może prowadzić zajęcia klubowe dla osób, które zakończyły uczestnictwo w warsztacie w związku z podjęciem zatrudnienia.

Wnioskujemy o poszerzenie zapisu o osoby oczekujące na przyjęcie i absolwentów, którzy nie korzystają z innych instrumentów wsparcia osób niepełnosprawnych do WTZ.

Ig. Warsztat powinien spełniać standardy dostępności budynku i pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych.

lh. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia standardy dostępności budynku i pomieszczeń warsztatu, mając na uwadze zapewnienie sprawnej realizacji celu warsztatu oraz umożliwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym.”,

Wnioskujemy o wydłużenie okresu dostosowania standardów dostępności budynków i pomieszczeń w okresie nie mniejszym niż 10 lat (okres do 2025r. jest wg naszej opinii zbyt krótki).

Jednocześnie chcielibyśmy uzyskać informację i zapewnienie o źródłach finansowania tej standaryzacji oraz o planowanym uruchomieniu dodatkowych centralnych bądź samorządowych programów celowych, projektów grantowych pozwalających na dofinansowanie wszelkich prac budowlanych związanych z podniesieniem standardów dostępności np. program wyrównywanie różnic między regionami.

c) ust. 2-2b otrzymują brzmienie:

„2. Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków Funduszu oraz ze środków samorządu powiatowego, z zastrzeżeniem art. 68c ust. 1.

2a. Koszty działalności warsztatu są finansowane ze środków samorządu powiatowego w wysokości co najmniej 10% tych kosztów.

2b. Działalność warsztatu może być finansowana również z innych źródeł. Dodatkowe źródło finansowania kosztów działania warsztatu nie wpływa na wysokość finansowania, o którym mowa w ust. 2a i w art. 68c ust. 1.”,

Podczas licznych konsultacji i konferencji przedstawiciele WTZ-ów podnosili postulat wykorzystywania części środków pozyskiwanych z kiermaszów prac na bieżące potrzeby warsztatów.

Postulujemy dodanie zapisu „Dochody ze sprzedaży produktów i usług winny być wydatkowane w minimum 50% na integrację społeczną uczestników. Pozostałą część tych środków warsztat może przeznaczyć na pokrycie kosztów bieżącego funkcjonowania. O sposobie wydatkowania tych środków decyduje kierownik WTZ”.

d) ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. Dofinansowanie kosztów działalności warsztatu, o którym mowa w ust. 2 nie ulega obniżeniu w przypadku odbywania praktyk zawodowych lub stażu aktywizacyjnego przez osobę niepełnosprawną realizującą indywidualny program rehabilitacji.”,

e) po ust. 6a dodaje się ust. 6b-6e w brzmieniu:

„6b. W przypadku ustalenia, w okresie kwartału, frekwencji uczestnika niższej niż 50% wymaganej obecności, zmniejsza się proporcjonalnie dofinansowanie w wysokości 10% stawki dziennej za każdy dzień nieobecności poniżej wymaganej frekwencji.

Negatywnie oceniamy kwartalną ocenę poziomu frekwencji uczestników WTZ. A co za tym idzie zwrotu wyznaczonego % środków finansowych. Jednocześnie nadmieniamy, że 50% wymagana obecność uczestnika jest dla nas uzasadniona, o tyle rozliczanie jej w okresach kwartalnych już nie. Jak powszechnie wiadomo uczestnikami warsztatów są osoby niepełnosprawne a więc obciążone różnymi deficytami zdrowotnymi oraz niejednokrotnie posiadającymi liczne sprzężenia jednostek chorobowych. Zatem ich dyspozycyjność zdrowotna jest znacznie ograniczona. Niejednokrotnie nasi uczestnicy korzystają z turnusów rehabilitacyjnych, pobyków sanatoryjnych czy absencji wynikających ze stanu zdrowia.

Proponujemy zatem wykreślenie tego zapisu lub wydłużenie oceny tej frekwencji w okresie półrocznym lub rocznym a nie kwartalnym.

„Art. 10ba. 1. Powiatowe centra pomocy rodzinie przeprowadzają co najmniej raz w roku kontrolę warsztatów.

2. Jednostka prowadząca warsztat składa samorządowi powiatowemu roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, wraz z informacją o wynikach kontroli przeprowadzonych w danym roku stanowi podstawę do dokonywania przez radę powiatu corocznej oceny działalności warsztatu.

4. Negatywna ocena działalności warsztatu wraz z brakiem realizacji zaleceń pokontrolnych stanowi podstawę do opracowania przez jednostkę prowadzącą warsztat programu naprawczego, w terminie do 90 dni od dnia otrzymania oceny.

5. Program naprawczy wymaga akceptacji rady powiatu.

6. Brak opracowania przez jednostkę prowadzącą warsztat programu naprawczego, brak akceptacji rady powiatu lub niepodjęcie działań określonych w programie może stanowić podstawę do rozwiązania umowy, o której mowa w art. 10b ust. 1d.

Wnioskujemy o zmianę zapisu w art. 10ba pkt 3 na ”sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, wraz z informacją o wynikach kontroli przeprowadzonych w danym roku przedstawiane jest do wiadomości zarządu powiatu”.

Sugerowana zmiana wynika z faktu, że nad właściwym funkcjonowaniem WTZ oraz prawidłowym wydatkowaniem środków finansowych czuwa PCPR oraz organ prowadzący poprzez systematyczną kontrolę merytoryczną – finansową oraz sprawozdawczość.

Art. 10bb. 1. Starosta może powołać Radę Programową Warsztatów, zwaną dalej „Radą”, w skład której mogą wchodzić:

- 1) przedstawiciele samorządu powiatu i gmin z terenu tego powiatu;
- 2) przedstawiciele jednostek prowadzących warsztat;
- 3) przedstawiciel powiatowego urzędu pracy;
- 4) przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 5) przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz kultury i edukacji działających w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych.

2. Rada ma na celu wspierać i koordynować współpracę na rzecz rozwoju działalności warsztatów i lokalnego systemu wsparcia.”;

W naszej opinii powołanie „nowej” Rady Programowej Warsztatów, która byłaby zupełnie nowym ciałem i jednocześnie zamiana aktualnej Rady Programowej WTZ w Zespół może wprowadzić niejasności i zamieszanie. Można by tego uniknąć powołując nową Radę pod inną nazwą np. rada ds. WTZ. Zauważamy też, że planowane zadania proponowanego ciała są zbieżne z zadaniami i celami funkcjonujących obecnie Powiatowych Społecznych Rad ds. Osób Niepełnosprawnych.

Postulujemy by Rada ta miała charakter doradczy i konsultacyjny a nie koordynujący działalność WTZ-tów. Szczegółowe zasady działalności WTZ-tów opisują bowiem zawarte między stronami (Powiat – jednostka organizacyjna) umowy.

Art. 10b ust. 1f

Wprowadzenie "zasady incompatibilitas": osoby pełniące funkcje zarządcze w jednostce prowadzącej WTZ nie mogą być pracownikami warsztatu.

Projekt nowelizacji może zostać uznany za ograniczający nie tylko zasadę autonomii stowarzyszeń, ale przede wszystkim konstytucyjne prawo do zrzeszania się.

Postulujemy o zmianą zapisu z proponowanej na zapis o treści:

”Osoby pełniące funkcje z jednostce prowadzącej warsztat nie mogą być równocześnie pracownikami tego warsztatu, za wyjątkiem sytuacji gdy pełniona funkcja zarządcza w organizacji prowadzącej jest sprawowana społecznie.”

Postulujemy także o skreślenie lub zmodyfikowanie obowiązkowych elementów IPR art. 10a pkt. 3 ust. 4 o treści „formy współpracy z rodzicami i opiekunami”. Ten element powinien być opcjonalny, a nie obowiązkowy. Wynika to z faktu iż wśród uczestników WTZ znajdują się osoby pełnoletnie, posiadające pełnię praw obywatelskich lub są sierotami.

Wnioskujemy z zmianę zapisu na brzmienie „formy współpracy z rodzicami i opiekunami – w razie potrzeby”.

Wnioskujemy o dodanie zapisy dotyczącego wzrostu algorytmu i mechanizmu waloryzacji na kolejne lata.

Negatywnie oceniamy brak jakichkolwiek zapisów o zwiększeniu algorytmu wg, którego finansowana jest działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz o jego corocznej waloryzacji. Wysokość finansowania nie zmieniła się praktycznie od 2009r. Pomimo zwiększenia w roku 2016 o 100 zł miesięcznej kwoty dofinansowania kosztów działalności WTZ, nie wprowadzono zasad rewaloryzacji tej kwoty. Koszty płacy minimalnej brutto wzrosły w tym czasie z 1276 zł na 2000 zł. W skutek tego musimy ograniczać zatrudnienie, bo nie jesteśmy w stanie wypłacać nawet minimalnych wynagrodzeń. Nie został zahamowany odpływ kadry, posiadającej wysokie kwalifikacje i wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi. Obowiązujący i planowany w przyszłości wzrost płacy minimalnej zmusza nas do redukcji lub ograniczeń w tym zakresie. Mamy także olbrzymie kłopoty z wymianą zużytego wyposażenia, remontami obiektów czy dowozem osób niepełnosprawnych na zajęcia.

uwagi zebrali i spisali koordynatorzy okręgowi
Forum WTZ - Małopolska :
Małgorzata Urbanik (Radwanowice)
Krzysztof Flaszowski (Kraków)
Maciej Olchawski (Stróże)
Marek Mielak (Tarnów)